

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 251/2023-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Matejom Krajčim, PhD., Záhradnícka 51, Bratislava, proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica č. k. 10 T 8/2022-1354 z 18. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy rozsudkom špecializovaného trestného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Tiež navrhuje namietaný rozsudok zrušiť a priznať náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že namietaným rozsudkom špecializovaného trestného súdu bola schválená dohoda o vine a treste uzatvorená medzi prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) a obvineným [REDAKOVANÉ]. Obvinený bol uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1, § 144 ods. 1 a ods. 2 písm. b) a e) s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že mal opakovane osloviť viaceré osoby, aby za odplatu usmrtili sťažovateľa a [REDAKOVANÉ], ktorých nenávidí, a plánovať zakrytie trestného činu. Za uvedený skutok bol obvinenému uložený trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, obvinenému bolo uložené ochranné psychiatrické liečenie

ambulantnou formou, ochranný dohľad na 3 roky a trest prepadnutia vecí. Sťažovateľ bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na civilný proces.

3. Vydaniu napadnutého rozsudku predchádzalo podanie návrhu sťažovateľa z 3. októbra 2022, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obvinenému povinnosť nahradiť mu škodu na majetku vo výške 3 751,48 eur (za ubytovanie, dopravu a stratu na zárobku [REDAKOVANÉ]) a nemajetkovú ujmu vo výške 400 000 eur (ktorú sťažovateľ uplatnil aj za poškodených rodinných príslušníkov). Sťažovateľ vo svojom návrhu zároveň žiadal o rozšírenie dôvodov väzby obvineného podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a o vypočutie obvineného, svedkov a znalca. Dňa 3. októbra 2022 sa sťažovateľ zúčastnil preštudovania vyšetrovacieho spisu, na ktorom vyšetrovateľ jeho žiadosti zamietol, rovnako čiastočne zamietol jeho žiadosť o elektronické prílohy znaleckého posudku. 10. októbra 2022, preto podal sťažovateľ návrh podľa § 210 Trestného poriadku, aby dozorujúci prokurátor preskúmal postup policajta. Výsledok mu bol oznámený upovedomením, podľa ktorého nebude jeho podanie vybavené, lebo podľa názoru prokurátora nebolo podané v priebehu vyšetrovania, ale až po jeho skončení.

3.1. Dňa 18. novembra 2022 podal sťažovateľ vyjadrenie k návrhu na schválenie dohody o vine a treste, v ktorom namietal právnu kvalifikáciu skutku, výmeru trestu a nesplnenie materiálnych a formálnych podmienok na schválenie dohody o vine a treste, to, že vyšetrovateľ prehliadol skutočnosti vyplývajúce zo znaleckého posudku, ako aj postup vyšetrovateľa, ktorý zamietol jeho návrhy na vykonanie dokazovania, skutočnosť, že sťažovateľ nebol upovedomený o úkonoch trestného konania. Namietal, že prokurátor v dohode o vine a treste nezohľadnil ním riadne a včas uplatnený nárok na náhradu škody. V ten istý deň vyjadril sťažovateľ do zápisnice o verejnom zasadnutí špecializovaného trestného súdu návrh, aby súd dohodu o vine treste neschválil.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ namieta, že špecializovaný trestný súd mu ako poškodenému v trestnom konaní neposkytol ochranu tým, že

a) nedostatočne skúmal podmienky podľa § 331 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a dohodu o vine a treste neodmietol pre závažné porušenie procesných predpisov, najmä práv poškodeného (na podanie a prijatie podania, navrhovať vykonávanie dôkazov, požiadať prokurátora o preskúmanie postupu policajta, klásť otázky vypočúvaným na hlavnom pojednávaní, po skončení vyšetrovania preštudovať spis a podávať návrhy na doplnenie vyšetrovania, informovať sa o stave trestného konania, oboznámiť sa s priebehom dokazovania, navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť škodu). K tomuto porušeniu malo dôjsť tým, že sťažovateľ nebol upovedomený o úkonoch trestného konania, nemohol reálne vykonávať svoje práva, orgány činné v trestnom konaní odmietli všetky jeho návrhy a žiadosti na vykonanie dôkazov, žiadosť o kópiu celého vyšetrovacieho spisu, resp. elektronické prílohy spisu, ktorých obsah sťažovateľ nepozná;

b) schválil dohodu o vine treste napriek námietkam sťažovateľa k právnej kvalifikácii skutku a výmere trestu (uvedeným vo vyjadrení z 18. novembra 2022).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke, že špecializovaný trestný súd porušil označené práva sťažovateľa tým, že mu ako poškodenému neposkytol ochranu v trestnom konaní, keď schválil dohodu o vine a treste uzatvorenú medzi prokurátorom úradu špeciálnej prokuratúry a obvineným napriek závažnému porušeniu procesných predpisov, najmä práv sťažovateľa ako poškodeného v rozpore s § 331 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, a že neprihliadol na neprimeranosť dohody o vine a treste.

6. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov. Za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je na prvom mieste zodpovedný všeobecný súd. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné. O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 281/2022).

7. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď orgán verejnej moci urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu a inú právnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií. O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu orgánom verejnej moci by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (IV. ÚS 586/2021).

8. Podľa § 331 ods. 1 Trestného poriadku návrh dohody o vine a treste na súde preskúma predseda senátu a podľa jeho obsahu a podľa obsahu spisu a) určí termín verejného zasadnutia na rozhodnutie o návrhu dohody o vine a treste, alebo b) návrh dohody o vine a treste odmietne, ak zistí závažné porušenie procesných predpisov, najmä porušenie práva na obhajobu, alebo ak navrhovaná dohoda o vine a treste je zrejme neprimeraná.

9. Zákonným dôvodom na odmietnutie návrhu dohody o vine a treste je zistenie závažného porušenia procesných predpisov. Ide o také porušenie procesných pravidiel, ktoré významným spôsobom spochybňuje zákonnosť a výsledky prípravného konania. Dôvodom odmietnutia návrhu dohody o vine a treste je spravidla porušenie práva na obhajobu, porušenie ustanovení o začatí trestného stíhania alebo vznesenia obvinenia, absencia priznania obvineného (*R 15/2015*) alebo vynútené priznanie obvineného, ale aj nedodržanie práv poškodeného (*Čentěš, J., Kurilovská, L., Šimovček, I., Burda, E. a kol. Trestný poriadok II. § 196 – 569. Bratislava : C. H. Beck, 2021. s. 622*).

10. Poškodený, ktorý má v trestnom konaní právo uplatniť nárok na náhradu škody a tento nárok aj uplatnil, je procesnou stranou v tzv. adhéznom konaní (prebiehajúcim paralelne s trestným konaním), v ktorom sa rozhoduje o ním uplatnenom nároku na náhradu škody spôsobenej trestným činom. V intenciách uvedeného sa poškodený v trestnom konaní pred príslušným súdom môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva, ktorým je v tomto prípade uplatnený nárok na náhradu škody. Garancie poskytované čl. 6 ods. 1 dohovoru garantujúcim právo na spravodlivé súdne konanie a čl. 46 ods. 1 ústavy garantujúcim základné právo na súdnu ochranu sú teda v trestnom konaní vo vzťahu k poškodenému (uplatňujúcemu nárok na náhradu škody) limitované a poskytované len pre adhézne konanie týkajúce sa rozhodovania o nároku na náhradu škody spôsobenej trestným činom (IV. ÚS 586/2021).

11. Zohľadňujúc uvedené východiská, ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zameril na to, či sťažovateľom namietaným spôsobom mohlo dôjsť k závažnému porušeniu procesných predpisov, čo by malo za následok nesprávnu aplikáciu § 331 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku špecializovaným trestným súdom.

12. Sťažovateľ namieta porušenie jeho práva navrhovať vykonávanie dôkazov podľa § 46 ods. 1 Trestného poriadku, ako aj práva po skončení vyšetrovania preštudovať spis a podávať návrhy na doplnenie vyšetrovania podľa § 208 Trestného poriadku. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že 3. októbra 2022 sťažovateľ podal návrh (sťažovateľom označený ako návrh podľa § 46 ods. 5 Trestného poriadku), aby vyšetrovateľ vykonal dôkazy. Jeho obsahom bol návrh na rozšírenie dôvodov väzby obvineného a žiadosť sťažovateľa, aby mohol osobne alebo prostredníctvom splnomocnenca vypočuť obvineného, svedkov, agenta, poškodených a znalca. Sťažovateľ uvádza, že vyšetrovateľ jeho návrh zamietol. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje na poslednú vetu § 208 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorej návrh na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania môže policajť odmietnuť, ak ho nepovažuje za potrebný. Zároveň ústavný súd poukazuje na časové súvislosti napadnutého konania. Preštudovanie spisu sa uskutočnilo 3. októbra 2022 a už 13. októbra 2022 bola spísaná dohoda o vine a treste a následne 14. októbra 2022 prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry podal návrh na schválenie dohody o vine a treste. Záver policajta o odmietnutí návrhu sťažovateľa na doplnenie vyšetrovania z dôvodu jeho nepotrebnosti s ohľadom na fázu prípravného konania sa nejaví nedôvodný, ako naznačuje sťažovateľ v ústavnej sťažnosti. Zároveň vzhľadom na samotný obsah tohto návrhu sťažovateľa (rozšírenie dôvodov väzby a žiadosť o osobné vypočutie) je otázne, či mal súvis s nárokom sťažovateľa na náhradu škody.

13. Sťažovateľ namieta aj porušenie práva požiadať prokurátora o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku. Sťažovateľ podal návrh, aby dozorujúci prokurátor v potrebnom rozsahu preskúmal postup policajta 10. októbra 2022. Úrad špeciálnej prokuratúry mu listom z 26. októbra 2022 oznámil, že jeho podanie nebude vybavené, lebo nebolo podané v priebehu vyšetrovania, ale až po jeho skončení. I keď ústavná sťažnosť sťažovateľa nesmeruje proti tomuto upovedomeniu úradu špeciálnej prokuratúry, ústavný súd napriek tomu uvádza, že žiadosť o preskúmanie postupu policajta je časovo obmedzená len na úsek trestného konania od začatia vyšetrovania a skráteného vyšetrovania po ich skončenie. Vzhľadom na to, že preštudovania vyšetrovacieho spisu v zmysle § 208 ods. 1 Trestného poriadku sa sťažovateľ zúčastnil 3. októbra 2022 a 13. októbra 2022 bola už spísaná dohoda o vine a treste, sa záver úradu špeciálnej

prokuratúry o podaní návrhu podľa § 210 Trestného poriadku po skončení vyšetrovania nejaví ako nesprávny.

14. Námiетка o porušení práva sťažovateľa klásť vypočúvaným na hlavnom pojednávaní otázky podľa § 272 ods. 1 Trestného poriadku je nedôvodná, keďže ku konaniu hlavného pojednávania v prejednávanej veci ani nedošlo.

15. Rovnako nie je možné považovať za dôvodnú námietku porušenia práva sťažovateľa nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy a poznámky podľa § 69 Trestného poriadku a práva oboznámiť sa s dosiaľ vykonaným priebehom dokazovania vo forme vyšetrovacieho spisu, resp. práva informovať sa o stave trestného konania, už len vzhľadom na samotný obsah ústavnej sťažnosti, z ktorej vyplýva, že sťažovateľ nazrel do vyšetrovacieho spisu 13. júla 2022 a zúčastnil sa jeho preštudovania 13. októbra 2022.

16. Sťažovateľ namietal aj porušenie práva podať návrh, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obvinenému povinnosť nahradiť škodu podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku, ktoré však v sebe nezahŕňa právo, aby bolo tomuto návrhu vyhovené. Tento návrh podal 3. októbra 2022. Špecializovaný trestný súd ho vo výroku napadnutého rozsudku s jeho nárokom odkázal na civilný proces.

17. Ústavný súd pripomína, že primárne je trestné konanie vedené pre účely zistenia páchatel'a trestného činu a jeho potrestania v spravodlivom procese, a pritom rozhodovanie aj o nároku na náhradu škody je Trestným poriadkom predpokladanou alternatívou, a nie jeho primárnym cieľom (I. ÚS 193/2019).

18. Ak si poškodený riadne a včas uplatnil nárok na náhradu škody, nie je neprípustné, ak prokurátor odkáže poškodeného mimo trestného konania, napr. ak výška škody presahuje limity trestného konania (jeho účelu), teda predovšetkým ak ide o nemajetkovú škodu. Oproti tomu pri majetkových a ekonomických trestných činoch, kde je výška škody jedným zo základných znakov objektívnej skutkovej podstaty, sa škoda musí *ex lege* v rámci trestného konania preukázať (porov. JURISOVÁ, K. Poškodený v predsúdnom konaní. Praha : Leges, 2017. s. 193 a nasl.)

19. Ani táto námiетка porušenia procesných práv sťažovateľa sa preto v okolnostiach prejednávanej veci (trestný čin proti životu v štádiu prípravy, nemajetková ujma vyčíslená na 400 000 eur) nejaví ako dôvodná.

20. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ spochybňuje i skutočnosť, že nebol upovedomený o úkonoch trestného konania napriek tomu, že, ako vyplýva zo záznamu o nazretí do vyšetrovacieho spisu z 13. júla 2022, výslovne žiadal, že chce byť prítomný pri výsluchu obvineného, poškodeného, svedkov a znalca.

21. Trestný poriadok výslovne upravuje iba účasť obvineného a obhajcu na úkonoch vo vyšetrovaní (§ 213 Trestného poriadku). Procesné právo osobne vypočuť obvineného sťažovateľom ako poškodeným pritom nevyplýva ani z ustanovení o výsluchu obvineného (§121 a nasl. Trestného poriadku), svedkov (§ 131 a nasl. Trestného poriadku) ani znalca (§ 141 a nasl. Trestného poriadku). Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že samotná ústava v čl. 46 ods. 4 explicitne normuje, že podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon. Ani v tejto súvislosti tak neprijal záver o porušení procesných predpisov týkajúcich sa práv sťažovateľa ako poškodeného.

22. Ústavný súd sa nestotožňuje ani s námietskou sťažovateľa o neprimeranosti dohody o vine a trestne z dôvodov týkajúcich sa skutku, jeho právnej kvalifikácie a primeranosti trestu.

23. Z právneho poriadku Slovenskej republiky, ako aj právnych poriadkov mnohých členských krajín Európskej únie možno vyvodiť, že jedným z charakteristických znakov moderného právneho štátu je aj skutočnosť, že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie sú vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych práv oznamovateľa trestného činu, resp. poškodeného (m. m. I. ÚS 68/2012). Pre účely ochrany individuálnych subjektívnych práv ustanovuje právny poriadok Slovenskej republiky osobitné právne inštitúty „netrestnej povahy“, ktorých uplatnenie má súkromnoprávny charakter a je plne v dispozícii osoby, ktorá tvrdí, že konaním inej osoby došlo k zásahu do konkrétnych subjektívnych práv (I. ÚS 172/2018).

24. Úprava tejto problematiky v Trestnom poriadku tieto zásady neporušuje a žiadne právo jednotlivca na odsúdenie inej osoby za spôsobený trestný čin v ústavnej rovine zakotvené nie je (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky II. ÚS 2108/17). Ústavou zaručené subjektívne právo fyzickej alebo právnickej osoby na to, aby bola iná osoba trestne stíhaná, resp. aby určité konanie bolo právne kvalifikované ako konkrétny trestný čin, neexistuje (III. ÚS 129/2023).

25. Vymedzenie trestného činu, resp. jeho právna kvalifikácia je vecou štátu, konkrétne orgánov činných v trestnom konaní a súdu. Sťažovateľ v procesnom postavení poškodeného podľa § 46 Trestného poriadku má právo robiť návrhy na vykonanie dôkazov, ich doplnenie, predkladať dôkazy, vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, len čo sa týka nároku na náhradu škody. Na podporu uvedeného ústavný súd poukazuje na § 307 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého poškodený môže podať odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa pre nesprávnosť výroku o náhrade škody, resp. preto, že takýto výrok chýba alebo je nesprávny. Poškodený však nemôže podať odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti výroku o vine a treste, ktoré zahŕňajú aj právnu kvalifikáciu skutku. Toto oprávnenie má iba obvinený (resp. iné osoby, ktorým Trestný poriadok toto právo priznáva v jeho prospech) a prokurátor. Z uvedeného je tak zrejmé, že sťažovateľ sa nemôže domáhať zmeny právnej kvalifikácie v riadnom súdnom konaní a ani v konaní o dohode o vine a treste obvineného, keďže jeho procesné postavenie je zo zákona limitované len vo vzťahu k nároku na náhradu škody (III. ÚS 129/2023).

26. V zmysle stabilnej judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi v'ahujúcimi sa na konkrétne konanie. Teda ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 222/2010).

27. V prejednávanej veci špecializovaný trestný súd postupoval na základe ustanovení príslušných noriem zákonného predpisu a v súlade s nimi (zvlášť je potrebné poukázať na § 331 ods. 1 písm. a), b) a § 334 ods. 1 v súvislosti s § 232 ods. 3 Trestného poriadku) a z ich rámca žiadnym spôsobom nevybočil. Podľa názoru ústavného súdu inak v tejto trestnej veci ani postupovať nemohol. Trestný

poriadok presne vymedzuje, o čom môže všeobecný súd rozhodovať a rozhodnúť v prípade návrhu prokurátora na dohodu o vine a treste. Vo výklade a aplikácii na vec sa vzťahujúcich ustanovení Trestného poriadku špecializovaným trestným súdom ústavný súd nezistil žiaden rozpor s ústavou. Špecializovaný trestný súd rozhodol o návrhu prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry tak, ako bola dohoda o vine a treste uzavretá, pretože ju považoval za primeranú a spravodlivú, t. j. postupoval v súlade s § 334 Trestného poriadku (m. m. II. ÚS 222/2010).

28. Ak špecializovaný trestný súd v prejednávanej veci neidentifikoval prítomnosť závažného porušenia procesných predpisov a dohodu o vine a treste neodmietol podľa § 331 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ale určil termín verejného zasadnutia podľa § 331 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, na ktorom dohodu schválil, neaplikoval tieto ustanovenia Trestného poriadku v rozpore s ústavou.

29. Je nutné podotknúť, že prioritu dohody o vine a treste predstavuje uznanie viny obvineným a dohoda na treste. Trestný poriadok ráta aj s možnosťou, že v rámci dohody o vine a treste nedôjde medzi obvineným a poškodeným k dohode o náhrade škody. To však nepredstavuje prekážku uzavretia dohody o vine a treste ako takej a k jej následnému schváleniu všeobecným súdom a jej potvrdeniu rozsudkom. Avšak súd v takom prípade poškodeného odkáže s nárokom na náhradu škody alebo jej časti na civilný proces. Skutočnosť, že sťažovateľ sa so závermi uvedenými v rozsudku špecializovaného trestného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom špecializovaného trestného súdu.

30. Ústavný súd ďalej konštatuje, že k možnému porušeniu práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru (podľa ktorého každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností) by mohlo dôjsť v prípade, ak by sťažovateľ preukázal „hájitelné“ tvrdenie o porušení niektorého z jeho práv podľa dohovoru. Vzhľadom na závery z predchádzajúcich odsekov je už na prvý pohľad zrejmé, že o takýto prípad vo veci sťažovateľa vôbec nemôže ísť, a teda sa čl. 13 dohovoru na jeho vec neaplikuje (pozri rozhodnutie o prijateľnosti vo veci Jarkovský proti Slovenskej republike z 2. 7. 2019, sťažnosť č. 4014/12, bod 59) (porov. I. ÚS 133/2020).

31. Okrem namietaného porušenia práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru sú obsahom ústavnej sťažnosti aj citácie ustanovení Charty základných práv Európskej únie a Smernice Európskeho parlamentu a rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV (ďalej len „smernica“) (napr. podľa čl. 16 ods. 1 smernice členské štáty zabezpečia, aby obeť mali v rámci trestného konania právo získať v primeranej lehote rozhodnutie o náhrade škody páchatelom s výnimkou prípadov, v ktorých sa vo vnútroštátnom práve ustanovuje, že takéto rozhodnutie sa prijíma v iných súdnych konaniach), ktoré sa síce nepremietli ani do petitu ústavnej sťažnosti, ani do konkrétnej ústavnoprávnej argumentácie sťažovateľa, no dá sa z nich vyvodiť nespokojnosť sťažovateľa s právnou úpravou dohody o vine a treste najmä vo väzbe na postavenie poškodeného.

32. Je pravdou, že v zmysle právnej úpravy Trestného poriadku sa poškodený na dohodovacom konaní môže zúčastniť, no nemá žiadne zákonom bližšie špecifikované práva, aby svojím konaním

formoval samotný výsledok dohodovacieho konania. Proti rozsudku, ktorým prišlo k potvrdeniu schválenia dohody o vine a trestne je vylúčené podať odvolanie (nadobúda právoplatnosť vyhlásením). Poškodený nemá v situácii, keď s navrhnutou dohodou nesúhlasí, žiadny dosah na jej ne/schválenie zo strany súdu. V tomto prípade súd poškodeného automaticky odkazuje s jeho nárokom na náhradu škody na civilný proces (porov. JURIŠOVÁ, K. Poškodený v predsúdnom konaní, Praha : Leges 2017, s. 193 a nasl.).

33. Ústavný súd pritom zdôrazňuje, že nespokojnosť sťažovateľa s právnou úpravou však nemôže byť predmetom posúdenia ústavného súdu v rámci konania o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

34. K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy ústavný súd, odvolávajúc sa na svoju doterajšiu judikatúru (IV. ÚS 383/08), uvádza, že čl. 1 ods. 1 ústavy má charakter všeobecného ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Tento článok ústavy je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

35. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie

36. Z už uvedených dôvodov preto ústavný súd dospel k záveru o odmietnutí ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

37. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu